08/10/2020

Σήμερα τιμάται η Οσία Πελαγία

/ Βίοι Αγίων

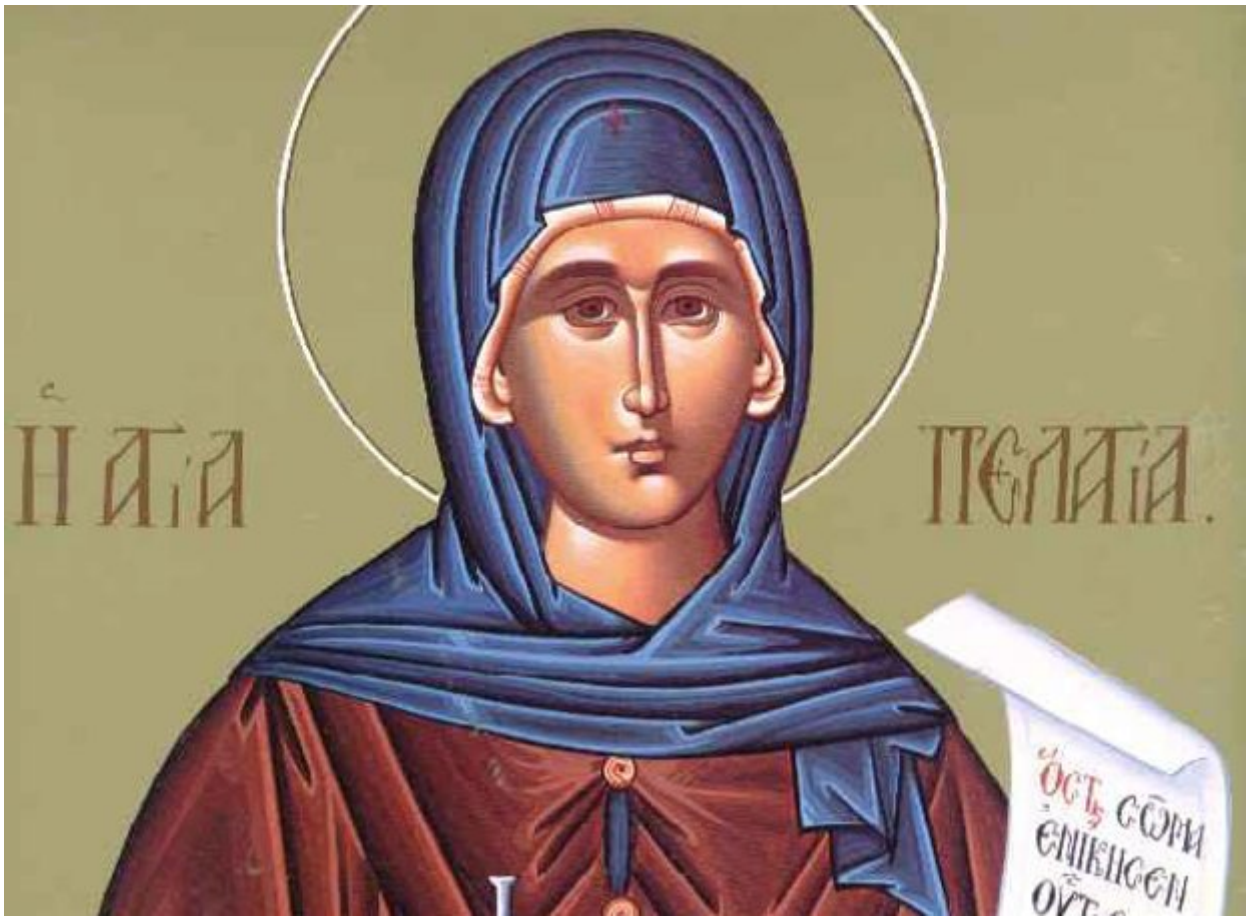

Σήμερα (8/10) η εκκλησία μας τιμά την Οσία Πελαγία εξ Αντιοχείας. Η Οσία Πελαγία ζούσε στην Αντιόχεια και ήταν πόρνη. Η ζωή της ήταν βουτηγμένη μέσα στον οίστρο των αμαρτωλών ηδονών. Η ακολασία είχε πορώσει τόσο τη συνείδησή της, ώστε καμιά έννοια μετανοίας να μη μπορεί να εισχωρήσει στην ψυχή της. Επομένως, θα μπορούσε να πει κανείς, ήταν καταδικασμένη από την επίγεια ζωή της στο πυρ της κολάσεως. Όμως όχι! Ο πολυεύσπλαχνος Κύριός μας διαβεβαίωσε ότι «αι τελώναι και αι πόρνοι προάγουσιν υμάς εις την βασιλείαν του Θεού». Δηλαδή, οι τελώνες και οι πόρνες, που στην αρχή έδειξαν απείθεια στο Νόμο του Θεού, αλλά κατόπιν ειλικρινά μετάνιωσαν, προλαμβάνουν στη βασιλεία του Θεού εσάς, που μόνο με τα λόγια δείξατε υπακοή στο Θεό, στην πράξη όμως υπήρξατε απειθείς και άπιστοι.

Πράγματι η Πελαγία τυχαία σε κάποια σύναξη χριστιανών άκουσε θερμό κήρυγμα περί αγνότητας, του επισκόπου Νόννου (βλέπε 10 Νοεμβρίου).

Συγκεκριμένα, στην Αντιόχεια έγινε στην εποχή της Τοπική σύνοδος και μεταξύ των άλλων ήλθε ο πολύ ενάρετος και άγιος Επίσκοπος Νόννος. Αυτόν το σοφό άνθρωπο του Θεού παρεκάλεσαν οι ορθόδοξοι πιστοί να τους κηρύξει τον θείον λόγο, διά πνευματική τους ωφέλεια. Ενώ όμως ο Άγιος μιλούσε έξω από το Ναό πέρασε επιδεικτικά και αναίσχυντα η πόρνη Πελαγία καθισμένη επάνω σε στολισμένο αμάξι. Οι άλλοι επίσκοποι γύρισαν τα μάτια τους προς το άλλο μέρος διά να μη την βλέπουν, ενώ ο άγιος Νόννος γεμάτος από θεϊκή αγάπη την έβλεπε και αφού αναστέναξε είπε:

«***Αλλοίμονο σε εμάς που ζούμε με αμέλεια και αδιαφορούμε διά την σωτηρία μας. Κατά την ημέρα της Κρίσεως θα ντροπιαστούμε, διότι αύτη η πόρνη δια να αρέσει σε θνητούς ανθρώπους, φροντίζει τόσο πολύ το σώμα της και στολίζεται ενώ εμείς αμελούμε και δεν φροντίζουμε την ψυχή μας διά να αρέσουμε στον αθάνατο και ζωντανό Θεό, παρά ασχολούμεθα με τα φθαρτά πράγματα και περιφρονούμε την αξία μας. Δι' αυτό θα χάσουμε τη θαυμάσια αιώνια μακαριότητα και θα κατακριθούμε διά την αμέλειά μας…***».

Τα λόγια του ήλεγξαν και συγκλόνισαν την ψυχή της.

Μετά το τέλος του λόγου του, επήγε εις το κελλί του ο Άγιος και προσευχόμενος με δάκρυα στα μάτια εις τον Θεόν, έλεγε:

«Πολυεύσπλαχνε Θεέ μου, συγχώρεσε εμένα τον αμελή διατί η επιμέλεια που έδειξε η πόρνη μέσα σε μια ημέρα, ξεπερνάει τη δική μου φροντίδα που έδειξα σ' όλα τα χρόνια της ζωής μου, διά να στολίσω την ψυχή μου ώστε να γίνει δική σου κατοικία. Ποια πρόφαση λοιπόν να βρω εγώ μπροστά σου, Συ που γνωρίζεις τα μυστικά των καρδιών! Αλλοίμονο σε μένα τον άθλιο, διατί μπαίνω ανάξια στο Ιερό Θυσιαστήριο και δεν στολίζω την ψυχή μου σύμφωνα με το Άγιο Θέλημα σου. Αλλά Κύριε, σε παρακαλώ μη με καταδικάσεις την ημέρα της Κρίσεως, διατί είμαι έρημος από κάθε αρετή και δεν ετήρησα καμιά από τις εντολές σου».

Όταν ο επίσκοπος έπεσε να κοιμηθεί είδε ένα όνειρο πως δήθεν λειτουργούσε εις το Ναό και ένα βρώμικο περιστέρι πετούσε γύρω του και τον ενοχλούσε πολύ. Όταν όμως έφτασε εις τα κατηχούμενα και έλεγε: «όσοι κατηχούμενοι προέλθετε», τότε το περιστέρι βγήκε και στάθηκε έξω μέχρι το τέλος της θείας λειτουργίας. Βγαίνοντας ο Όσιος από το Άγιο Βήμα, είδε και πάλι το λερωμένο περιστέρι να πετάει κοντά του. Τότε ο Όσιος άπλωσε τα χέρια του, το πήρε και το βύθισε στην Κολυμβήθρα που βάπτιζε τους ανθρώπους. Αμέσως το περιστέρι καθαρίστηκε και πέταξε ψηλά στον αέρα, ώσπου δεν φαινόταν πια. Το θαυμαστό αυτό όνειρο έδειξε

πως κάτι σπουδαίο πρόκειται να γίνει. Πράγματι, την άλλη ημέρα που επήγε εις το Ναό του ανέθεσε ο Πατριάρχης να κηρύξει τον θείον λόγον εις τον λαόν. Μέσα στους άλλους από οικονομία Θεού βρέθηκε και η αμαρτωλή Πελαγία. Άκουσε, τότε, διά την αθανασία της ψυχής, τη δικαιοσύνη του Θεού, την αιώνια σωτηρία των δικαίων, αλλά και διά την καταδίκη των αμαρτωλών.

Η του Θεού άπειρος ευσπλαχνία έφερε μέσα της συντριβή και κατάνυξη και άρχισε να κλαίει διά τις αμαρτίες της. Μίσησε από την καρδιά της τις βρωμερές πράξεις της, και ένοιωσε στην καρδιά της ιερό πόθο προς τον Ιησούν Χριστόν... Έστειλε δε και γράμμα με τους υπηρέτας της προς τον άγιον επίσκοπον Νόννον εις τον οποίο έγραφε:

«*Εις τον Άγιον Επίσκοπον και μαθητήν του Χριστού, η μαθήτρια του δαίμονος Πελαγία, η οποία είναι ένα πέλαγος ολόκληρο από ανομίες, απονέμει την δουλικήν προσκύνησιν.*

Άκουσα, άγιε του Θεού, από κάποιο Χριστιανό, ότι ο Χριστός δεν ήλθε να καλέσει "δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μετάνοιαν". Μου είπε επίσης, ότι δεν εμίσησε, ούτε απέφευγε από σιχαμάρα τις πόρνες, τους ληστάς και τους τελώνες, αλλά συναναστράφηκε και συνομίλησε μαζί τους. Αυτός, που δεν μπορούν να τον ιδούν με ακάλυπτο το πρόσωπο και αυτά ακόμη τα χερουβίμ. Εάν, λοιπόν, και συ είσαι μαθητής ενός τέτοιου Διδασκάλου, απόδειξέ το στην πράξη και δέξε με κοντά σου. Μη με αηδιάσεις, ούτε να με σιχαθείς την πόρνη και αμαρτωλή. Σε παρακαλώ να με δεχθείς για να σου εξομολογηθώ και να σου πω τα κρίματά μου, διά να σώσω την ψυχήν μου η άσωτη».

Όταν διάβασε αυτά τα λόγια ο Όσιος Νόννος, φοβήθηκε μήπως δεν είναι ειλικρινά και του ετοιμάζει καμιά πλεκτάνη. Γι' αυτό της παρήγγειλε να πάει στην εκκλησία όταν θα ήταν και άλλοι Αρχιερείς, για να εξαγορευθεί τα αμαρτήματά της. Πράγματι, η Πελαγία, δεν χάνει καιρό. Τρέχει αμέσως στην εκκλησία και πέφτει στα πόδια του, σαν την πόρνη του Ευαγγελίου. Τα μουσκεύει με τα δάκρυα της, που έτρεχαν ασταμάτητα. Εκεί εξομολογήθηκε μεγαλοφώνως τις αμαρτίες της.

«*Σπλαχνίσου με την αμαρτωλή, Πάτερ Όσιε, σαν τον Δεσπότη Χριστό. Βάπτισε με και οδήγησέ με στη μετάνοια, έμενα που μοιάζω με πέλαγος απέραντο από αμαρτίες. Η ζωή μου είναι μια κόλαση ολόκληρη. Έπεσα στα χέρια του Σατανά. Έγινα δόλωμά του και παγίδα, για να πάνε πολλοί στην Κόλαση. Τώρα με τη Χάρη του Θεού μετανοώ για την αμαρτωλή ζωή μου. Παίρνω την ηρωική απόφαση να ζήσω από δω και πέρα, όπως θέλει ο Θεός με μετάνοια, διά να μην κολασθώ αιώνια* ».

Οι Αρχιερείς αισθάνθηκαν ιερή συγκίνηση για τη ριζική αλλαγή, που έγινε στην αμαρτωλή, με την βοήθεια του Θεού. Εθαύμαζαν για τα δάκρυα, που έχυνε και εχαίροντο, για τη σωτηρία της. Εκείνη συνέχιζε να κόπτεται και να οδύρεται για την αμαρτωλή της ζωή.

Ο ιερός Νόννος της απαντάει:

Οι κανόνες της Εκκλησίας μας ορίζουν να μη βαπτίζουμε καμιά πόρνη, εάν δεν έχει κάποιον εγγυητή, ότι δεν θα επιστρέψει πλέον στα προηγούμενα αμαρτήματα.

Εκείνη τότε κλαίγοντας ακόμη περισσότερο, λέγει στον Επίσκοπο:

Να με έχεις στο λαιμό σου και να κρεμαστούν επάνω σου όλα τα αμαρτήματά μου. Θα δώσεις λόγο για την ψυχή μου κατά την ώρα της Κρίσεως, εάν δεν με βάπτισης το συντομότερο. Θέλω να με αναγεννήσεις πνευματικά και να με παραστήσεις καθαρή νύμφη μπροστά στον Νυμφίο Χριστό. Μη χάνομε καιρό, Επίσκοπε, γιατί φοβάμαι ότι αν δεν βαπτισθώ τώρα γρήγορα, και αν μείνω μακριά από τη Χάρη του Θεού, θα με πλανέψει ο διάβολος και θα ξαναπέσω στην αμαρτία.
Όταν άκουσε αυτά ο Νόννος εδόξασε το Θεόν, που έδειξε τόση μεγάλη μετάνοια. Της εδιάβασε την ευχή της εξομολογήσεως και τη ρώτησε, πως τη λένε.

Στην αρχή, είπε, με λέγανε Πελαγία. Ύστερα όμως οι άνθρωποι, θαυμάζοντας τα πολλά και πολύτιμα πετράδια και μαργαριτάρια που φορούσα, με ονόμασαν Μαργαρώ. Σε λίγο την εβάπτισε ο Επίσκοπος εις το όνομα της Αγίας Τριάδος και της έδωσε το πρώτο της όνομα, Πελαγία.

Ανάδοχός της έγινε μια ενάρετη Μοναχή, που την έλεγαν Ρωμάνα. Κατόπιν ετέλεσε την θείαν Μυσταγωγίαν και την εκοινώνησε τα άχραντα Μυστήρια.

Το γεγονός βέβαια αυτό έγινε γνωστό σε όλη την Αντιόχεια και είχαν όλοι οι πιστοί γιορτή για τη σωτηρία της ψυχής της. Ο καθένας θεωρούσε τη χαρά της και δική του χαρά, διότι ενίκησε τον εχθρό διάβολο και μπήκε στη μάνδρα του Χριστού μια άσωτη…

Μετά το βάπτισμά της η φωτισμένη πλέον Πελαγία παρέδωσε όλα τα πλούτη της στον άγιο Επίσκοπο Νόννο για να δοθούν σε καλοσύνες. Και ο Επίσκοπος ανέθεσε στον αρμόδιο Κληρικό με την εντολή: Να μην κρατήσει τίποτε από αυτά για την Εκκλησία, αλλά να τα μοιράσει στους πτωχούς, τις χήρες και τα ορφανά, για να δοθούν καλά, όσα συγκεντρώθηκαν άσχημα.

Η ίδια ελευθέρωσε τους δούλους και τις δούλες της και τους συμβούλεψε να φροντίσουν για την σωτηρία τους, για να λυτρωθούν με την ευσπλαχνία τού

Δεσπότου Χριστού από την αιώνια αιχμαλωσία, όπως εκείνη τους ελευθέρωσε από την προσωρινή αιχμαλωσία.

Από τη μέρα που βαπτίσθηκε η μακαρία Πελαγία, δεν έφαγε τίποτε αγορασμένο από τα πλούτη της, γιατί ήταν συγκεντρωμένα με αμαρτωλό τρόπο, την έτρεφε όμως η Ρωμάνα όσες μέρες έμενε κοντά της.

* * *

Την νύκτα μιας Κυριακής έβγαλε τα γυναικεία ρούχα. Ντύθηκε με ένα τρίχινο και κουρελιασμένο χιτώνα και πήγε στα Ιεροσόλυμα, χωρίς να πει σε κανένα το σκοπό της. Φεύγοντας από την Αντιόχεια η εκλέξασα την αγαθή μερίδα Πελαγία, επήγε στο όρος των Ελαίων. Έμεινε εκεί τρία ολόκληρα χρόνια μέσα σε ένα κελλί με ανδρική ενδυμασία, εντελώς αγνώριστη. Εκεί μέσα αγωνίζονταν και έκανε τέτοιους νικηφόρους αγώνες κατά του πονηρού και με τέτοιες αρετές στολίσθηκε, που μόνον ο Θεός ο οποίος διαβάζει τα κρύφια της καρδιάς μας το γνωρίζει.

Αλλά ο Θεός δεν θέλησε να αφήσει τη δούλη Του να αγωνίζεται μέχρι τέλους κρυμμένη. Όπως ακριβώς είχε γίνει ο περίγελος των ανθρώπων με την αμαρτωλή ζωή της, έτσι οικονόμησε τα πράγματα ο Θεός να ακτινοβολήσει στην κοινωνία με την αρετή της, για την ωφέλεια των πολλών. Τούτο δε έγινε ως εξής:

Ο Ιερός Ιάκωβος, μαθητής του αγίου Επισκόπου Νόννου, κυριεύθηκε από την αγία επιθυμία να πάει να προσκυνήσει τον Πανάγιο Τάφο. Όταν ξεκίνησε να φύγει, πήρε την ευλογία του Αγίου Νόννου. Ο Άγιος είχε διορατικό χάρισμα και του είπε:

Ύπαγε εν ειρήνη, τέκνον μου, και αφού προσκυνήσεις τους Αγίους Τόπους, ρώτησε να μάθεις για κάποιον ενάρετο Μοναχόν, τον Πελάγιον. Θα λάβεις από αυτόν μεγάλη ψυχική ωφέλεια. Είναι δούλος πραγματικός του Κυρίου μας.

Πράγματι, ο ιερός Ιάκωβος πήγε και προσκύνησε τους Αγίους Τόπους και ρώτησε να μάθει, διά τον μοναχόν Πελάγιον. Του είπαν, ότι ήτο στο όρος των Ελαίων. Όταν έφθασε εκεί χτύπησε την πόρτα του κελλιού του και βγήκε η Αγία, με ανδρικό σχήμα. Και αυτή μεν ανεγνώρισε τον Ιάκωβον, εκείνος όμως, δεν μπόρεσε να την γνωρίσει, διότι η ομορφιά της, που είχε άλλοτε είχε χαθεί από τη μεγάλη άσκηση. Το πρόσωπό της ήταν μαραμένο. Τα μάτια της είχαν χωθεί βαθειά μέσα στις κόγχες. Το σώμα της ήταν σκελετωμένο από την πολλή σκληραγωγία, την άσκηση και τη νηστεία. Μόνον το δέρμα της φαινόταν και τα κόκκαλα.

Τον ρώτησε η Αγία, εάν ήτο ο υποτακτικός του Επισκόπου Νόννου και εκείνος απάντησε: Ναι.

Όντως, του προσέθεσε η Αγία, Απόστολος του Θεού είναι εκείνος ο άνθρωπος: πες του σε παρακαλώ να προσεύχεται στο Θεό να μου συγχωρήσει τις αμαρτίες μου.

Αφού είπε αυτά, έκλεισε τη θύρα της και μέσα στο κελλί της έψαλλε ψαλμούς, σύμφωνα με την τάξη των μοναχών. Ο Ιάκωβος μαζί με τις άλλες ωφέλειες, που πήρε, διδάχθηκε, ότι θα πρέπει να είναι κανείς πολύ σύντομος στα λόγια του.

Ανεχώρησεν από εκεί ο Ιάκωβος και πήγε και σε άλλα κελλιά για να επισκεφθεί και άλλους αδελφούς. Αλλά όπου και αν πήγαινε, παντού άκουγε για τον Πελάγιο τα καλλίτερα λόγια. Τον επαινούσαν όλοι, σαν τον πλέον ενάρετο και αγιότατο άνθρωπο.

Μετά από λίγες μέρες διαδόθηκε σ' όλη την περιοχή η είδηση ότι ο Πελάγιος άφησε τον παρόντα κόσμο και αναχώρησε για την άλλη ζωή.

Συγκεντρώθηκαν στη Σκήτη της, όχι μόνον από την Ιερουσαλήμ, αλλά και από τον Ιορδάνη, την Ιεριχώ και από όλα τα γύρω περίχωρα με μεγάλη ευλάβεια, διά να ενταφιάσουν το άγιο λείψανο .

Και όταν θέλησαν να πλύνουν το σώμα του νεκρού, κατά την τάξη, εγνώρισαν, ότι ήταν γυναίκα. Όλοι τότε έμειναν κατάπληκτοι και εδόξασαν τον Κύριον, ο όποιος της έδωσε τη δύναμη να πολεμήσει τον διάβολο και να τον νικήσει κατά κράτος.

Αυτή η είδηση μαθεύτηκε και στα περίχωρα και κόσμος πολύς ερχόταν κύματα-κύματα. Εσπρώχνονταν μάλιστα, ποιος θα πρωτοασπασθεί το άγιο λείψανο. Το σήκωσαν κατόπιν ευλαβείς και άγιοι άνδρες. Ακολουθούσαν όλοι, με λαμπάδες και θυμιάματα και το ενταφίασαν με τιμές, όπως έπρεπε σε Αγία.

Κοιμήθηκε το 284 μ.Χ. και η Ορθόδοξος Εκκλησία την εορτάζει στις 8 Οκτωβρίου.

Ἀπολυτίκιον (Κατέβασμα)
Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεῖς ἐν τῷ Σταυρῷ.
Ἐξ ἀκανθῶν καθάπερ ρόδον εὐῶδες, τὴ Ἐκκλησία Πελαγία ἐδείχθης, ταὶς ἐναρέτοις πράξεσιν εὐφραίνουσα ἡμᾶς, ὅθεν καὶ προσήγαγες, ὡς ὀσμὴν εὐωδίας, τῷ σὲ θαυμαστώσαντι, τὸν σὸν βίον Ὁσία. Ὃν ἐκδυσώπει σώζεσθαι ἡμᾶς, παθῶν παντοίων, ψυχῆς τὲ καὶ σώματος.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον
Ἦχος πλ. δ'.
Ἐν σοὶ Μῆτερ ἀκριβῶς διεσώθη τὸ κατ᾽ εἰκόνα· λαβοῦσα γὰρ τὸν σταυρόν,

ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, καὶ πράττουσα ἐδίδασκες, ὑπερορᾶν μὲν σαρκός, παρέρχεται γάρ· ἐπιμελεῖσθαι δὲ ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου· διὸ καὶ μετὰ Ἀγγέλων συναγάλλεται, Ὁσία Πελαγία τὸ πνεῦμά σου.

Κοντάκιον
Ἦχος β’. Τὰ ἄνω ζητῶν
Τὸ σῶμα τὸ σὸν νηστείαις κατατήξασα, ἀγρύπνοις εὐχαῖς, τὸν Κτίστην καθικέτευες, τοῦ λαβεῖν σῶν πράξεων, τὴν τελείαν Μῆτερ συγχώρησιν, ἣν καὶ ἔλαβες ἀληθῶς, ὁδὸν μετανοίας ὑποδείξασα.

Κάθισμα
Ἦχος πλ. δ’. Τὴν Σοφίαν.
Μετανοίας τῇ δρόσῳ τὴν τῶν παθῶν, ἀποσβέσασα φλόγα τὴν σεαυτῆς, ζωὴν ἀνατέθεικας, τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρί σου, διὰ τοῦτο κόσμον, φυγοῦσα ἐμόνασας, ἐν ἐρήμῳ βίον, Ἀγγέλων ζηλώσασα· ὅθεν σοῦ τὸ τέλος, μετὰ δόξης μεγάλης, θεόθεν τιμώμενον, ἐπεγνώσθη τοῖς πέρασι, Πελαγία πανένδοξε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Ὁ Οἶκος
Ὅσοι ἐν βίῳ ἁμαρτίαις ἐμολύνθητε, ὡς ὁ τάλας ἐγώ, ζηλώσωμεν τὴν μετάνοιαν, τὸν ὀδυρμόν τε μετὰ δακρύων τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Πελαγίας, ἵνα ταχὺ ἐκ Θεοῦ τὴν συγχώρησιν λάβωμεν, καθάπερ ἡ μακαρία, ἔτι ζῶσα, τὸν ῥύπον ἀπέπλυνε τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ τὴν τελείαν συγχώρησιν, ὁδὸν μετανοίας ὑποδείξασα.

Πηγές: saint.gr, impantokratoros.gr